

Voorloopig zal er wel niet veel geld overblijven. Mocht dat toch het geval zijn, zoo worde dat besteed voor aankoop van op andere wijze niet verkrijgbare proefnummers. Vele uitgevers in binnen- en buitenland zullen, naar ik meen, gaarne bereid zijn een „monstercollectie” van hun geneeskundige tijdschriften gratis af te staan. De grootste Fransche uitgever MASSON bijv. was toen ik hem polste, onmiddellijk genegen een nummer van zijn 50-tal geneeskundige tijdschriften beschikbaar te stellen voor een „Musée nationale de journalisme médicale”, al kosten die enkele nummers bij elkander in den boekhandel ook een dikke 150 franc. Gaarne ben ik bereid het initiatief te nemen, wanneer er voor dit plan belangstelling is. Te zijner tijd kan de heele collectie dan wel in eigendom overgaan van de bibliotheek der Maatschappij, van de redactie van het *Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde*, van een Universiteits-bibliotheek in het centrum des lands of een ander publiek lichaam of privaat-persoon, die op zich neemt tot in lengte van dagen voor het bijhouden en de goede functie te zorgen.

Wie belang stelt in dit plan, wenschen of verlangens, opmerkingen of aanmerkingen heeft, wordt verzocht zich met ondergeteekende in verbinding te stellen. Als teeken van daadwerkelijke belangstelling is een visitekaartje al voldoende.

Ruinen, Augustus 1921.

W. SCHUURMANS STEKHOVEN.

DE GENEESKUNDIGE LOOPBAAN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Het ingezonden stuk van Raden SOETOMO, onder bovenstaanden titel in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van 2 Juli 1921, bevat verschillende onjuistheden, welke ik mij genoodzaakt voel te weerleggen, ten einde aan de lezers van het *Tijdschrift* een juister kijk te geven op het werk van den geneesheer bij den burgerlijken geneeskundigen dienst.

Vooreerst de onder 3 genoemde salariering, die toch wel, zooals ook blijkt uit de uitingen van DE LANGE, in het brandpunt van deze zaak blijkt te staan. Een „kwestie van vraag en aanbod” kan dit wel allerminst zijn; immers dan zou bij de tegenwoordige zeer geringe lust van artsen om zich te verbinden bij den B. G. D. het salaris beter moeten geworden zijn, hetgeen niet het geval is. Het aanbod schijnt op het salaris der gouvernementsartsen niet den geringsten invloed te hebben. En dan de „bijverdiensten”. Ik kan met geen mogelijkheid begrijpen, wat SOETOMO daaronder verstaat, tenzij hij den gouvernementsarts verwisselt met den gouvernements-indisch-arts, die wel bijverdiensten heeft. Het maken van bijverdiensten toch is den gouvernementsarts, in het algemeen, volstrekt verboden; alleen in een zeer enkel geval kan uitzondering daarop worden toegestaan. Er bestaan derhalve geen bijverdiensten, wel voor den gouvernements-indisch-arts, die particuliere praxis mag uitoefenen. De uit Europa komende geneesheer moet derhalve alleen rekenen op zijn salaris, bestaande uit 500 gulden na het volgen van den tropischen leergang, vermeerderd met 140 gulden duurte-toeslag; verder is er voor hem op geen wijze iets meer te verdienen. De kwestie der salariering moet van belang zijn, omdat het leven in Indië, althans op de groote plaatsen, waar men toch het eerst terecht komt, zeer duur is, zóó duur dat de uitkomend arts, althans als hij getrouwd is, uiterst zuinig zal moeten leven, wil hij van zijn tractement rondkomen. Van oversparen is in de eerste jaren althans geen sprake. Geen geneesheer in Indischen gouvernementsdienst, behalve wanneer hem om een of andere reden particuliere praxis is toegestaan, zal ooit er financieel bij kunnen welvaren.

Ontegengesteld biedt het werk bij den B. G. D. een schoone gelegenheid om kennis op te doen van de Indische ziekten en van het Indische leven, maar dat de financieele toestand gunstig is, zal SOETOMO, die blijkt geeft daarvan niet goed op de hoogte te zijn, niet in ernst mogen beweren.

Weltevreden, 15 Augustus 1921.

J. J. DALMEIJER.